

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja: INITM215**
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Geopolitika
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Geopolitics
4. **Kreditérték:** 3
5. **A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Nemzetközi biztonság- és védelempolitika MSc
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Katonai Vezetőképző Intézet, Művelési Támogató Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Siposné Prof. dr. Kecskeméthy Klára, egyetemi tanár, CSc
8. **A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. **összes óraszám:** 45 óra
 - 8.1.1. **Nappali munkarend:** 30 + 15 óra
 - 8.1.2. **Levelező munkarend:** 12 + 4 óra
 - 8.2. **heti óraszám nappali munkarend:** 2 + 1 óra
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy MSc szinten kerül oktatásra. A tantárgy oktatásának célja, hogy átfogó képet nyújtson a geopolitika, geostratégia elméleti kérdéseiről, tudománytörténetéről, valamint főbb jelenségeiről. Megismerteti a hallgatókkal a 20. század világának főbb geopolitikai és geostratégiai fejlődési tendenciáit. Bemutatja a hidegháború hatalmi, nagyhatalmi viszonyrendszerének geopolitikai, geostratégiai jellemzőit. Értékeli napjaink hatalmi, nagyhatalmi viszonyrendszerének geopolitikai, geostratégiai jellemzőit. További cél, geográfiai, geopolitikai alapok nyújt a hallgatók későbbi szakmai tanulmányaihoz.
10. **A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The subject is taught at MSc level. The course objective is to provide a comprehensive picture of the theoretical questions of geopolitics, geostrategies, its history and its main phenomena. It introduces students with the main geopolitical and geostrategic trends in the 20th century. The course focuses and examines the geopolitical, geostrategic characteristics of the power and power relations of the Cold War. It presents the geopolitical and geostrategic characteristics of recent power, and power relations. Further objective of the subject is to provide geographic, geopolitical bases for students' professional studies.
11. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

A hallgatók megismerik a geopolitika alapfogalmait, az alapvető geopolitikai iskolákat. Megismerik a regionális kitekintés segítségével a „világ forró pontjainak” és Magyarország geopolitikai elemzését, és elsajátítják a kapcsolódó topográfiai névanyagot.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

Students learn the basic concepts of geopolitics, the basic geopolitical schools. They get acquainted with the geopolitical analysis of the "hot spots of the world" and the geopolitical analysis of Hungary with the regional outlook and acquire the related topographic name material.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs**14. A tantárgy tematikája:**

14.1. Bemutkozás, a tantárgy tematikájának bemutatása. A számonkérés módjainak ismertetése.

14.2. A geopolitika fogalma, eredete, használt fogalmai. Határok, kultúr határok, civilizációs határok.

14.3. A geopolitikai iskolák bemutatása, a német geopolitikai iskola (Friedrich Ratzel, Karl Haushofer)

14.4. Az angolszász geopolitikai iskola klasszikus alaptételei (Alfred Thayer Mahan, Halford J. Mackinder, Nicolas Spykeman)

14.5. Az amerikai geopolitikai szemlélet alaptételei a hidegháború idején (George F. Kennan, Alexander de Seversky, Saul Cohen és a bipoláris világ)

14.6. Geopolitique – a francia geopolitikai iskola (Paul Vidal de la Blanche, A. Siegfried J. Ancel, Yves Lacoste)

14.7. Az orosz geopolitikai iskola

14.8. Oroszország, mint nagyhatalom? A jelenlegi orosz geopolitika és az új orosz birodalomépítés törekvései

14.9. A román, lengyel geopolitikai törekvések

14.10. A balti államok geopolitikai törekvései

14.11. Az amerikai geopolitika

14.12. Eurázsia geopolitikai elemzése és konfliktusövezetei. Törökország geopolitikai törekvései.

14.13. Kína geopolitikai jelentősége, helyzete

14.14. Latin-Amerika geopolitikai elemzése és konfliktus-övezetei

14.15. Afrika geopolitikai elemzése és konfliktusövezetei

14.16. Közel-Kelet geopolitikai elemzése és konfliktusövezetei

14.17. Magyarország geopolitikai helyzete

14.18. Összefoglalás, konzultáció, felkészülés a kollokviumra

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: Évente / 1. félév**16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**

Részvétel az előadások minimum 60 %-án.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

17.1. Évközi feladat a kurzus elméleti tananyagához kapcsolódó prezentációk készítése és megvitatása.

17.2. A világ régiói geopolitikai elemzése, az alapfogalmak és a kapcsolódó topográfiai névanyag elsajátítása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Évközi prezentáció és tanulmány legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése az előadások, a foglalkozások, a kötelező és ajánlott irodalom ismeretéből.

A számonkérés módja: kollokvium.

19. Irodalomjegyzék (magyarul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Szilágy István: Geopolitika, Publikon Kiadó, 2013. Geographica Pannonica Nova sorozat 14. kiadvány, 254 oldal
- Csizmadia Sándor - Molnár Gusztáv - Pataki Zsolt (szerk.): Geopolitikai szöveggyűjtemény. Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet, Budapest, 1999.

19.2. Ajánlott irodalom:

- Brzezinski Zbigniew: Stratégiai vízió - Amerika és a globális hatalom válsága, Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013. 298 oldal
- Davutoğlu, Ahmet: Stratégiai mélység, Törökország nemzetközi helyzete. Budapest, Antall József Tudásközpont, 2016. 518 oldal
- Gazdag Ferenc– Siselina, Ljubov (szerk.): Oroszország es Európa. Orosz geopolitikai szöveggyűjtemény, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2004. 446 oldal
- Bárdos-Féltoronyi Miklós: Bevezetés a geopolitikába. L'Harmattan, Budapest, 2006
- Fischer Ferenc: A megosztott világ történelmi-politikai atlasza 1941-1991, Budapest, 1993. 399 oldal
- Fischer Ferenc: A kétpólusú világ. 1945-1989. Tankönyv és atlasz, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2014. 456 oldal

20. Irodalomjegyzék (angolul):

20.1. Compulsory reading:

- Szilágy István: Geopolitika, [Geopolitics] Publikon Kiadó, 2013. Geographica Pannonica Nova sorozat 14. kiadvány, 254 oldal
- Csizmadia Sándor-Molnár Gusztáv-Pataki Zsolt (szerk.): Geopolitikai szöveggyűjtemény. [Geopolitical Textbook] Stratégiai és Védelmi Kutatóintézet, Budapest, 1999.

20.2. Recommended reading:

- Brzezinski Zbigniew: Stratégiai vízió - Amerika és a globális hatalom válsága [Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power], Antall József Tudásközpont, Budapest, 2013. 298 oldal
- Davutoğlu, Ahmet: Stratégiai mélység, Törökország nemzetközi helyzete.[Strategic Depth: Turkey's International Position] Budapest, Antall József Tudásközpont, 2016. 518 oldal
- Gazdag Ferenc–Siselina, Ljubov (szerk.): Oroszország és Európa. [Russia and Europe] Orosz geopolitikai szöveggyűjtemény, Zrínyi Kiadó, Budapest, 2004. 446 oldal

- Bárdos-Féltoronyi Miklós: Bevezetés a geopolitikába. [Introduction to Geopolitics] L'Harmattan, Budapest, 2006
- Fischer Ferenc: A megosztott világ történelmi-politikai atlasza 1941-1991, [The Historical and Political Atlas of the Shared World] Budapest, 1993. 399 oldal
- Fischer Ferenc: A kétpólusú világ.[The bipolar world] 1945-1989. Tankönyv és atlasz, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2014. 456 oldal

Budapest, 2017. november 06.

Siposné dr. Kecskeméthy Klára ezredes,
egyetemi tanár, tantárgyfelelős